

PILISVÖRÖSVÁRA

WERISCHWAR HEUTE

III. évf. 6. szám
1993. július

KÖZÉLETI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

ÁRA: 30 Ft

EGY KIS ZENE...

...bona, na meg a konklúzió

Avatatlan fül meg nem hallotta volna, hogy végül is a Haydn-Piatigorszky mesteri utolsó tétele volt a hab a tortán, merthogy kiváló előadások sorát hallgathatta a tisztelt és érdeklődő közönség a Zenede (ld. zeneiskola) évvégi koncertjén.

Az igazgató, Nagy Norbert -"akihez szeretnek a gyerekek szolfézásra járni"- ötlete volt, hogy a hagyományos évadzáró hangverseny legyen a falu oktatási intézményeinek, gyereknek és szülőnek közös ünnepe. Meg is tett mindent annak érdekében, hogy sikeres és emlékezetes legyen a zárókoncert.

A sort a királynőnek, a hegedűnek ifjú és hivatott apródjai nyitották, úgymint -születési sorrend!- Krupp Nóri, Vigh Judit, Oszkó Ágnes és Rigó Arpi, aki utóbb fantasztikus alkott a Seitz mű előadásában is.

A hegedűsöket csellószólv követte, majd a növendék mestere a már említett Haydn-Piatigorszkyval adott kis ízelítőt a magas művészetekből, végül a blokkot záró Földesi Anikó -Karádi Ildikó-Krupp Adél trió tett pontot a vonós tanszak műsorára.

A következő csapat a zongoristáké volt, jónéhány kellően érett -Margittai Boglárka- vagy sokat ígérő -Árvai Zoli- növendékkel, akik hol sűrű pislogással, hol pedig a közszereplésnek szóló szoborszerű maszkkal igyekeztek egyedivé avatni produkcióikat.

És aztán... a hazai pálya magabiztosságát hátuk mögött érző fúvósok. Vélhetően nem véletlen, hogy a zajos sikereket itt a rezesek aratták. Elsőként az elsős Fetter Ádám egy darabbal az Aidából, majd a már "befutott" (ti. Vörösváron is az), hanyag eleganciájú, de kiválóan fújó csapat -Szabó-Lovász-Müller-Sebestyén- nyugtathatta meg a Blasmusik rajongóit, hogy nincs gond a rezesek utánpótlását illetően.

A TARTALOMBÓL:

EGY KIS ZENE...	1. old.
HIREK, ESEMÉNYEK	2. old.
ORVOSI TANÁCSOK	4. old.
KÖZKUTAKRÓL...	6. old.
CIVIL HATÁR...	7. old.
GONDOLATOK...	9. old.
DIE GESCHICHTE...	11. old.
MERLEG AZ ISKOLÁKBAN	12. old.
LABDARÚGÁS	14. old.

A műsort a zenepedagógusokból és végzős főiskolásokból verbuválódott tanári zenekar zárta egy Strauss-mű bemutatásával.

A tél eleji ének/gordonka koncert óta most először volt a zenéléshez méltó létszámban együtt a publikum. Végre nem 20-30 ember ült végig üres székek magányában a zenés estét, de a majdnem három órán keresztül békésen (többé-kevésbé) nyugton maradó, sokszor figyelő gyerekek is bírták a végéig. Ugy a szólisták játékaikat, mint a Pilisvörösváron az újdonság erejével is ható nagy(obb) zenekar műsorát.

S végül, de nem elfeledve - gyűlt némi adomány is a kékre festett páncélkazettába, ami igazán nem megvetendő dolog manapság e tájon. Sok ilyen, vagy ehhez hasonló koncert és talán nem hiú ábránd azt hinni, hogy nem reménytelen vállalkozás új értékek teremtésében bízva, és nem kézzelfogható eredményeket elvárva locsolgatni azokat a bizonyos facsemetéket. Amiknek árnyékában -mint azt tudjuk- vélhetően legfeljebb fogatlan szájú nagypapaként fogunk csak hűsölni.

Végül, de nem utolsósorban fussák át azon tanárok és ifjú zenészek neveit, akik ezt az estét ilyen kellemes élménnyé varázsolták:

Tanárok: Kaveczki Ferenc, Balogh Csaba, Reményi Nándor, Mikula Mária, Szántó Judit, Pogány László, Zágon Miklós, Németh János.

Tanulók: Vigh Judit, Rigó Árpád, Herczog Emese, Krupp Adél, Földesi Anikó, Karádi Ildikó, Margittai Boglárka, Árvai Zoltán, Peller Jánosné, Mravinác Péter, Mravinác Dóra, Riskó Zsófia, Földesi Zoltán, Földesi Mária, Wippelhauser Zoltán, Fetter Ádám, Sebestyén Csaba, Szabó Tamás, Kozek Balázs, Spamberger Zsolt, Müller István, Lovász Ernő.

- kom -

HÍREK, ESEMÉNYEK

>>>Új igazgató a Vásár téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában! Mivel Dornbach Ferencné megbízott igazgató megbízatási ideje 1993. június 30-án lejár, az önkormányzat pályázatot írt az igazgatói állás betöltésére. Az állásra két pályázó jelentkezett, akik közül a tanári kar és az önkormányzati képviselőtestület többsége egyaránt a vörösvári születésű, harminckét éves **Neubrandt István** kinevezését támogatta.

A leendő igazgató kinevezése azonban súlyos vitát kavart. A közalkalmazotti törvény szerint ugyanis Neubrandt Istvánt havi br. 25.600Ft alapilletmény + 8.000Ft vezetői pótlék illetné meg. Ezzel szemben ő havi 40.000Ft alapilletményt + 8.000Ft vezetői pótlékot kért. Botzheim István polgármester a 40.000Ft megszavazása mellett érvelt, az Oktatási ad hoc bizottság és Krupp László 37.000Ft-ot javasolt. Gromon István és dr. Baska Ferenc képviselők viszont arra hívták fel a figyelmet, hogy a közalkalmazotti törvény bérkategóriáinak túllépése precedenst teremt, és beláthatatlan láncreakciót fog elindítani. Többszöri szavazás után végül a képviselőtestület havi br. 37.000Ft alapilletményt + 8.000Ft vezetői pótlékot szavazott meg Neubrandt Istvánnak, amit ő elfogadott. A határozat 14 igen, 1 nem (Gromon István) szavazattal, 2 tartózkodás (dr. Baska Ferenc és Temesi Ágoston) mellett született.

>>>A május 27-i önkormányzati ülésen Gromon István interpelláció keretében kért magyarázatot arról, hogy a polgármester miért szereltette le a község közkútjainak nyomókarját. A polgármester válaszában elmondta, hogy azért, mert a község már havi 200.000Ft vízdíjat fizet a közutak után, s ezt nem bírja el az ezévi költségvetési keret. Gromon István a választ nem fogadta el,

véleménye szerint más megoldáson kellett volna gondolkodni a költségek lehetséges csökkentése érdekében. A község lakóinak és vendégeinek közérzetét nagy mértékben rontja a jelenlegi helyzet. Javasolta, hogy a testület hozzon határozatot, amelyben utasítja a polgármestert döntése visszavonására. Ez a javaslat azonban nem kapta meg a szükséges többséget (8 igen, 8 nem, 0 tartózkodás), így érvényben marad a polgármester rendelkezése.

>>>Hargita Péternek, a Szakmunkásképző Iskola igazgatójának javaslatára az önkormányzat úgy döntött, hogy az 1993/94-es tanévtől a Szakmunkásképző Iskolában egy max. 25 fős pályaaorientációs osztály induljon kőműves, festő és nőruha-készítő szakmákban. Ez az osztály azoknak a gyerekeknek jelenthet majd segítséget, akik a 8. osztályt elvégezték, de középfokú iskolába nem sikerült első évben bejutniuk. Így nem kell egy évig az utcán csavarogniuk, s nagyobb eséllyel próbálkozhatnak a következő évben.

>>>Egészségi állapotára való hivatkozással Kotlár Irén, a gimnázium igazgatónője tanév végével lemondott igazgatói megbízatásáról.

>>>A pilisszentiváni tulajdonú önkormányzati lakások kezelésének átadása megtörtént a Községgondnokságtól a Pilisszentiváni Polgármesteri Hivatal részére. A Községgondnokság így megszabadult gondjai és veszteségei egy részétől.

>>>Több mint fél éves huzavona után megoldódik a Tisztiházak lakóinak ivóvízellátása. Az általános tartalék terhére az önkormányzat 1.5 millió Ft-ot biztosít a Községgondnokság számára, melyből az vízvezeték épít a Községgondnokságtól a Tisztiházakig és az Utórházhoz. A határozat ezúttal 16 igen (egybehangzó) szavazattal született.

>>>Évek óta probléma a Szabadságliget vízellátása is, mert a nyári időszakban -a nagyobb fogyasztás miatt- ez a terület gyakran vízhiánnyal küzd. A polgármester felkérésére a Polgármesteri Hivatal előterjesztést készített a probléma megoldására. Ennek lényege, hogy "második vízmegtáplálásként" a Csobánka-Pilisszántó gerincvezetékéről egy leágazás készülne a pilisszántói út kereszteződésénél, s így a Szabadságliget két oldalról lenne megtáplálva.

A képviselőtestület minden tagja egyetértett abban, hogy a Szabadságliget vízellátását meg kell oldani, de többen nehezményezték (Gromon István, dr. Baska Ferenc, Keszleri József), hogy ez az előterjesztés váratlanul, év közben kerül a testület elé, s nem a költségvetés tárgyalásakor. Ráadásul csak az egyik problémás körzet gondjainak megoldására tesz javaslatot, nem az összesére.

Végül olyan határozat született, hogy ez évben a terveket készítteti el az önkormányzat (159.000Ft), s a beruházás megvalósítására (melynek költsége 2.5 millió Ft) céltámogatási pályázatot nyújt be az országgyűléshez 1995-re.

>>>A május 27-i képviselőtestületi ülésen az önkormányzat **újabb kísérletet tett** arra, hogy valamit előrelépjen a **focipálya mögötti telekhatárrendezés ügyében**. A rendezés 250 magántulajdonost érintene, s köztudomású, hogy ezek 21,59%-a még válaszra sem méltatta a Polgármesteri Hivatalt az ügyben, hogy hajlandó volna-e kártalanítás nélkül lemondani tulajdonának egy részéről a szükséges utak kialakítása érdekében. Az érintettek 1,28%-a pedig még kártalanítás ellenében sem hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy területéből elvegyenek. A polgármester és a Gazdálkodási Bizottság ennek ellenére erősen szorgalmazta, hogy az önkormányzat készíttesse el a Csobánka és Pilisszántó felé vezető utak által közrefogott terület részletes rendezési tervét, valamint egyéb vizsgálatokat max. 350.000 Ft értékben. Dr. Baska Ferenc, Gromon István és Krupp László képviselők azonban azt hangsúlyozták, hogy kidobott pénz minden újabb terv addig, amíg a lakossággal nem sikerül valamilyen elvi egyezsége jutni. Ezt a véleményt a szakértő, Farkasné Holányi Magdolna is osztotta. Közös javaslatuk az volt, hogy az önkormányzat induljon el egy Betéti Társaság vagy Részvénytársaság létrehozásának irányába, hátha így jobban megnyerhető lenne az érintett lakosság (a tulajdonosok). Több határozati javaslatról is szavazott a testület, de egyik sem kapta meg a szükséges kétharmados többséget. Így a napirendi pontot elhalasztotta a testület.

>>>Az önkormányzatnak évente több millió forintjába kerül a **szemétszállítás veszteségének finanszírozása**. A lakosság által befizetett szemétdíj ugyanis messze nem fedezi a szemétszállítás és -kezelés költségeit. Ezenkívül a szemétdíjat eddig a szobaszámok alapján határozták meg lakásonként, így a

fizetett díjak nem álltak arányban az egy-egy család által kitett hulladékmennyiséggel.

Az önkormányzat távlatilag mindenképpen szeretné elérni azt, hogy olyan díjelszámolási rendszer lépjen életbe, amely lehetővé teszi, hogy minden család annyit fizessen, amennyi szemetet "termel". Egyelőre azonban ennek nincsenek meg a feltételei. Így jobb híján olyan új szemétdíjmegállapítási rendszert fogadott el, amely a lakásban lakó személyek számát veszi alapul úgy, hogy a gyermekek 50%-os díjjal veendők figyelembe. A költségek és a lakosság száma alapján így **1993. július 1-től a lakosság részére a szemétszállítási díj évenként 721 Ft/fő**. A Polgármesteri Hivatal minden család részére kiszámolja az összesen fizetendő díjat (a családtagok számának függvényében). A díj a család harmadik tagjától kezdve fejenként egyre csökken, úgy, hogy a hetedik személy nem fizet már semmit. Az új szemétdíj egyes családoknál így is többszöröse lesz az eddiginek, ezért a Polgármesteri Hivatal megkezdte egy szociális támogatási rendszer kidolgozását azok számára, akiknek az új szemétdíj elviselhetetlen terhet jelent.

>>>A **községi piac** jelenlegi állapotában nem felel meg az Állami Népegészségügyi -és Tisztiorvosi Szolgálat előírásainak. A további működést csak akkor engedélyezik, ha az önkormányzat biztosítja az előírt feltételeket. A megvalósítás költségei azonban olyan nagyok, hogy az önkormányzat csak két ütemben tudja elvégezni a szükséges beruházásokat. Így ez évben elkészül a piac por- és sármentesítése, a vízellátás 4 csappal, a szennyvíztároló, 2 db WC és az elárusító asztalok. Mindez 1.089.000 Ft-ba kerül.

>>>A **csatornázás első üteme** 110 millió forintba kerül majd. (Gerincvezeték, házi bekötő vezetékek, házi bekötések, beto aknák, műanyag tisztító aknák stb.) Az önkormányzat céltámogatási pályázatot nyújtott be az országgyűléshez, így remény van arra, hogy a költségek felét az állam fedezi majd. A teljes beruházás a tervek szerint 1996. október 31-ig készül el.

>>>Több okból is **rekonstrukcióra szorul a temetői ravatalozó épülete**. A boncterem nincs kicsempézve, nincs hozzá kézmosó, nem megoldott a szennyvízelvezetése. Bővíteni kell a halotthűtő kapacitását, mivel az jelenleg csak kétszemélyes, s olykor hathat halott is van egyszerre. Nincs megfelelő öltöző-melegedő helyiség a pap, a ministránsok, az énekesek, a kántor, a

temetkezési alkalmazottak számára. A fenti hiányosságok pótlására 1.3 millió Ft-ot fordít ez évben az önkormányzat az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat előírásainak figyelembevételével.

>>>A temető körüli autóparkolási gondokat is igyekszik megoldani az önkormányzat. Köztudomású, hogy a temető előtti tér kicsi és alkalmatlan az egy-egy temetésre nagy számban érkező gépkocsik fogadására. Ezért az önkormányzat a temető észak-nyugati oldalán, a ravatalozó épülete mögötti önkormányzati tulajdonú területen 1 millió forintos költséggel egyszerű (nem aszfaltozott) parkolót alakít ki. A többi lehetséges terület vagy közlekedési szempontból alkalmatlan, vagy magántulajdonban van, ezért döntött a képviselőtestület a fent jelzett terület mellett.

>>>Közel 1.9 millió forintot áldoz az önkormányzat a Polgármesteri Hivatal informatikai rendszerének fejlesztésére. Egységes számítógépes hálózat épül ki egy központi számítógéppel és további hat új számítógép rendszerbe állításával. Az új rendszer nagymértékben segíti majd az adattárolást (népességnylvántartás, adónylvántartás, ingatlanok nyilvántartása stb.), az adatok kezelhetőségét, felhasználhatóságát, valamint az Ügyfélszolgálati Iroda működését. Mindezzel nemcsak a hivatal dolgozóinak munkáját könnyíti majd, hanem az ügyfelek, a község polgárainak jobb, gyorsabb kiszolgálását is elősegíti.

ORVOSI TANÁCSOK

AZ EPEKÖBETEGSÉG

Az epehólyagban vagy az epeutakban keletkezett kő okozta panaszok és változások összességét nevezzük epekőbetegségnek, mely gyakoribb nőkben. Mindkét nemből és minden emberfajtában az előfordulás az életkorral növekszik. 55 és 65 éves kor között az USA-ban a férfiak 10 %-ában és a nők 20 %-ában található epekő. Az össz betegszám meghaladja a 15 milliót. Hazánkban a betegszám 43.500 (ffi: 8%, nő: 22%), halálhoz vezető szövödmény 412 eset (1992. évben). A 25 év feletti Pima indián nők mintegy 75 %-a szenved e betegségen. Ritkábban fordul elő feketebőrűekben.

Az epekőhordozók nagy része azonban "nem beteg", mert a követ tartalmazó epehólyag működése ép, vagy a működés hiánya nem okoz panaszokat. Európában az epekövek 90 %-a koleszterinkő, 10 %-a pigmentkő: főleg kalcium-bilirubinából áll, és különféle kalcium-sókat tartalmaz.

Az epekövek típusa és a klinikai kép között nincsen összefüggés. A kövek alakja igen változatos: az egész epehólyagot kitöltő hatalmas kövek és a mikroszkópikus szemcsék között minden átmenet előfordul. Az egymás mellett elhelyezkedő kövek érintkezésük folytán lecsiszolódnak és változatos alakot adnak (facettált kövek).

Keletkezése: döntő tényező az epe összetételének megváltozása. Az epe 85-95 %-a víz, benne a koleszterint az epesavak tartják oldható alakban. Ha az epesavak termelődése megváltozik, már nem tudja oldott állapotban tartani a koleszterint, és kicsapódik, képezve egy kő alapját. Hajlamosító tényező az epehólyag gyulladásos betegsége is. Korábban jelentősnek ítélték a terhesség szerepét: elsősorban a csökkent intenzitású epehólyag összehúzódásoknak lehet szerepük. Nem bizonyítható az örökletes háttér szerepe, inkább az életmód, a családra jellemző étkezési szokások jelentősek (familiaritás).

Tünetek: Panaszokat okozhat az epekő a következő okokból:

- 1.) a kövek kitöltik az epehólyagot és annak működése megszűnik;
- 2.) a kövek felsértik az epehólyag nyálkahártyáját, és fertőzés lehetőségét teremtik meg;
- 3.) elzárják az epehólyagot, és görcsös összehúzódásra készítik;
- 4.) a kövek az epeutakba jutnak és kiváltják azok görcsös összehúzódását (epe-colica);
- 5.) elzáródnak az epeutak, és az epefolyás akadályozásával "mechanikus sárgaság" képét hozzák létre;
- 6.) a kövek megrepesztik a gyulladt falú, kitágult epehólyagot (perforatio);
- 7.) a bélbe jutó epekő bélelzáródást okoz (epékőileus);
- 8.) az epekő talaján kb. 1 %-ban epehólyag daganat alakul ki.

Epehólyagban lévő kő okozta típusos panaszok: tompa, nyomó fájdalom étkezés után a gyomor táján, ill. a jobb bordaív alatt. Teltség érzése, puffadás, émelygés, gázképződés. Ezek főleg zsíros, cellulózdús és fűszeres étkezés után lépnek fel, esetleg tojás, alkohol hatására mutatkoznak. Időnként görcsroham lép fel, főleg az

epeútba jutó kövek esetén. Rendkívül nagy, szinte elviselhetetlen a fájdalom a jobb bordaív alatt, ami miatt a beteg nem találja a helyét, összegörnyed, verítékezik. A fájdalom éles, szúró, nyilaló jellegű, mely a hátba, vagy a jobb lapocka tájra sugárzik, hányinger és hányás kíséretében. A panaszt általában bőséges étkezés váltja ki, előfordul láz is. A roham tartama fél óra és több óra között változik, nem egyszer csupán injectio hatására oldódik.

Diagnosztika: A hasi ultrahang kb. 95 %-os biztonsággal állapítja meg a betegséget. Intravénás epefelfőtítés 100 %-os biztonságú, de sok szövődményt okozhat.

Gyógyítása:

Acut roham esetén erős fájdalomcsillapítók, görcsoldók, hányáscsillapítók és antibiotikumok adása indokolt. Fontos az ágynyugalom, a folyékony étrend és kellő mennyiségű folyadék fogyasztása. Szövődmények fellépése esetén azonnali kórházi elhelyezés.

Idült betegség esetén a sebészi therapia az elsődleges. Előtte megkísérelhető a kövek különféle eljárásokkal való feldarabolása, oldása (percutan lézer roncsolás, napi 1 capsula Ursofalk, 1-2 éven át). A műtét ma már ritkán jelent hasmegnyitást, csak akinél már több műtét történt korábban. Inkább bőrön át, speciálisan kifejlesztett eszközzel végzik az epehólyag-eltávolítást. Tüneti kezelést szolgáló szerek / a műtét elvégzéséig szükségesek. Indokolt görcsoldók, puffadás-csökkentők, fájdalomcsillapítók adás, **megfelelő diéta** mellett. A szövődmények ellátása mindig kórházi ellátást jelent, akár konzervatív, akár sebészeti módon.

Dr. Vachaja József

Epebetegségek és a diéta

Az epehólyag és epebetegségek akutak és krónikusak lehetnek. Akut gyulladás esetén a beteg legtöbbször kórházi kezelésre szorul. A diéta ebben az esetben is a terápia fontos része. Az étrend felépítő jellegű, szigorú kímélettel (koplaltatás) és folyadék étrenddel kezdődik. A tápanyagok beépítésének sorrendje szigorúan meghatározott:

- 1.) Szénhidrátok (elsősorban keményítő) adása.
- 2.) Fehérje-beépítés.
- 3.) Zsírbeépítés

Krónikus epebetegség esetén a diéta zsírszegény, durvarost- és fűszerszegény.

Elhízott betegnél energiaszegény is. A súlytöbblet egyébként is hajlamosít az epe kiválasztás zavaraira. A diéta szempontjából a nyersanyagokat, és az ételkészítési eljárásokat három csoportba oszthatjuk:

I. Tiltott ételek:

Állati eredetű zsiradékok: sertés, liba, kacsazsír, tepertő, szalonna, pecsenyészsír, zsíros, tejszínes mártások, tejszín, túlérett sajtok, füstölt húsok, hízott állatok húsa, frissen kelt tészták, száraz hüvelyesek, éretlen gyümölcs.

Az ételkészítési eljárások közül ki kell hagyni a bő zsírban való sütést, a zsiradékokkal való dúsítást (pl. tojássárgájával, tejszínnel), tűzdelést füstölt szalonnával, valamint a zsírban pirított hagyma alkalmazását. Az ételek közül nem fogyaszthatók a következők: jégbehűtött ételek, italok, alkoholos italok, erősen főzött kávé, tea.

II. Egyénileg tolerált ételek:

Legjobb, ha a beteg maga tapasztalja ki, hogy mely ételek ill. nyersanyagok okoznak panaszokat.

Ide tartoznak a következők: tej, olaj, margarin, tojás, fejjessaláta, kelvirág, paradicsom, paraj, gomba, zöldpaprika, hagyma. Az ízesítők közül a zöldpetrezselyem, kapor, mustár, ánizs, köménymag. Gyümölcsök esetén az őszibarack és különböző rostos gyümölcslevek.

Az ételkészítési eljárások közül a következők alkalmazhatók: a **sűrités** száraz rántással, hintéssel, egyszerű habarással (liszt + víz, vagy liszt + főzőlé alkalmazása). **Főzés** vízben, zöldséglében, gőzben. **Sütés** alufóliában, roston, grillsütőben és a **párolás**.

Az epehólyag összehúzódásának ingere az étkezés, ezért a beteg egy-egy étkezés alkalmával kis adag ételt fogyasszon. Napi 4-5-szöri étkezés javasolt. A bőséges lakoma, a nagy evés, ivás ártalmas! Jó hatású a **Salvus** vagy **Mira** vízzel végzett ivókúra, mivel epehajtó hatású és gátolja az epe pangást.

A nyugalmi periódusban az étrend szabadabb lehet, de azok a nyersanyagok, ételek, amelyek rohamot válthatnak ki, kerülendők. A jól felépített diéta segítségével a beteg ember panaszmentessé válhat.

Helembai Mária
dietetikus

HOGYAN KERÜLT A KÖZKUTAK VIZE A POLITIKA ÚTJÁRA?

Afrikában az éltető víz körüli konfliktusok hatalmi és politikai kérdésként vetődnek fel: ez ott természetes állapot. De törvényszerű-e, hogy nálunk egy konkrét vízprobléma ilyen konfliktusokat okozzon? Nem. Ugyanis egy jogállamban, ahol legalább a minimális demokratikus játékszabályokat betartják, s a lakosság és a helyi hatalom viszonya normális, nem szabadna, hogy ilyen felháborodást keltsen egy polgármesteri döntés.

Magát a tényt, a közutak lezárását technikai ügynek lehetne tekinteni, de politikai ügygé vált, mert úgy oldottak meg egy felmerült problémát, hogy az közfelháborodást váltott ki.

Mivel kevés információval rendelkezem, s szeretném elkerülni a dramatizálás vádját, én úgy gondolom, gazdasági megfontolások készítették erre a döntésre az illetékest. A közutak fenntartása, üzemeltetése, az elhasznált víz mennyisége igen sok pénzt emészt fel a költségvetésből. Azonban én csomagtervként -bár sajnos ezt sem ismerem- nem tudom elfogadni a közutak vízfelhasználási költségeit. Szerintem azokat a költségtényezőket le kellene választani, melyeket jobb szervezéssel, fejlettebb technológiai megoldásokkal csökkenteni lehetett volna. Például napokig nem lehetett elintézni, hogy egy elromlott közutát gyorsan kijavítsanak, pedig a víz folydogált szépen, a maga törvényei szerint. Személy szerint én is el tudnám mondani, hogy egy ügybuzgó bejelentéssel hányszor és hová küldtek el az illetékesek.

Amikor Pilisvörösváron megalakult az ivóvíztársulat, egyrészt kényszerből, másrészt az akkori gazdasági környezet hatására több nyilvános közutakat hoztak létre, mint ami indokolt lett volna. Sajnos az akkori technológia olyan berendezéseket tudott csak biztosítani, amire azt szokás mondani: ez is valami. A régi pazarló rendszer a továbbiakban sem kényszerítette a vezetőket arra, hogy kevesebb számú, de modernebb és ellenőrizhető kútszisztemet alakítsanak ki. De hát pont az akkori illetékesnek, Botzheim Istvánnak ezt felesleges ecsetelni.

A rendszerváltás után új helyzet állt elő: a csillagos égig érő vízdíjak, valamint az a tény, hogy létre kell hozni a társadalmi

igazságosságot, lépéskényszerbe hozta a helyi hatóságot. A régi beidegződések hatására -hogya ti. ne bonyolítsuk a dolgokat, ha nem muszáj- a polgármester úr a legkézenfekvőbb megoldást választotta: megszüntette a közutakat. Feltételezem, hogy a döntést részletes gazdasági számítások előzték meg. A gazdaságossági számítások alatt nem csak azt értem, hogy a fővezetéken bejövő mért értékekből levonták a lakossági és közületi fogyasztást, s a különbséget tudták be a közutak fogyasztásának, mert akkor csak egy jól hangszerelhető, de nem objektív eredményt kaptak.

Mivel nálunk minden az emberért történik, nézzük meg ezen intézkedés emberi oldalát is. Van olyan állampolgár, aki a külső gerincvezeték építéséhez hozzájárult, de valamilyen oknál fogva a belső vezeték nem tudta kiépíteni - ezeket az embereket jogsérelem érte. Folytatva a példákat: valamelyik nap egy temetésen rosszul lett két személy, s mivel közben a szertartás folyt tovább, az egyetlen működő kúthoz így hozzáférni nem lehetett, virágok öntözésére hozott vízzel igyekeztek segíteni a rászorultakon. S kissé humorosra fogva a témát: valamelyik nap kerékpárversenyzők haladtak át községünkön, közben megszomjaztak, és más lehetőség híján az egyik házba tértek be, ahol tisztességgel kiszolgálták őket, közben az egyik kópé megjegyezte: már azt hittük, hogy eltévedtünk és keleti irányba haladunk.

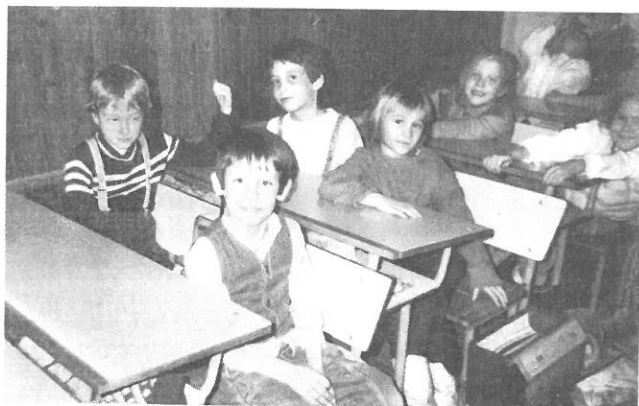
Aki egy kicsit is foglalkozott az önkormányzat költségvetésével, az tudja, hogy szűkösek a lehetőségek, épp ezért félt, hogy a megtakarítás igazi hasznélvezői nem a fogyasztók lesznek, mert a megtakarítás elfolyik különböző csatornákon. Lehet, hogy csak egy kívülálló víziója, de úgy tűnik, hogy például a reprezentációs költségek keretei kimeríthetetlenek.

Lenne egy -vízügygel kapcsolatos- kérdésem is, amire kb. két éve várom a választ, az akkori falugyűlés óta. Így hangzik: vajon mi lett annak a kb. 3 millió forintos megtakarításnak a sorsa, ami a külső gerincvezeték hozzájárulásaiból maradt?

Gondolom, van, aki -joggal- azt veti fel a cikk olvasásakor: persze, a kibicnek semmi sem drága! Talán mentségemre szolgál: ha tisztességgel megkértek, mindig partner voltam. Most már csak egy népi mondással élek: "Késő bánat, eb gondolat!" Mindezek ellenére egy személyes tapasztalatot szeretnék közreadni. Észak-Európában járva tapasztaltam, hogy az egyik községben

gondot okozott a közutak használata, fenntartása, finanszírozása. A község vezetése megtárgyalta az állampolgárokkal, kell-e a közút, ha igen, mennyi, hol legyen, ki fizessen érte. Közös megegyezés alapján, esztétikus kivitelezésben, megfelelően körülhatárolva, két közutat alakítottak ki. Vízórával szerelték fel azokat, és a költségvetés egy meghatározott összegig vállalta a költségeket. Amennyiben a költség meghaladta ezen összeget, úgy külön adó formájában fizették azt a polgárok. Hogy mennyire vigyázó szemek kísérték kút körüli ténykedésünket, arról tanulmányt lehetne írni. A lakosság büszke volt az igen esztétikus kivitelezésű közútra, szomjan egyetlen vándor sem távozott a községből.

- sz. f. -

MILYEN LEGYEN...

(A Magyar Katolikus Püspöki Kar nyilatkozata a közoktatási törvénytervezettel kapcsolatban)

A Magyar Katolikus Püspöki Kar, a katolikus hívek nevében, a nemzet jövője iránt érzett felelőssége tudatában, a szabadon megválasztott, felelős Parlamenttől kéri és elvárja egy olyan közoktatási törvény megalkotását, amely egyértelműen biztosítja

1./szülőknek, gyermekeknek, tanulóknak és tanároknak egyaránt, hogy vallásos meggyőződésüket szabadon vállalhassák;

2./a szabadon választható hitoktatást az iskolákban, a vallásos nevelést óvodai keretek között;

3./az egyházi iskolák szabad létrehozását;

4./az állami-önkormányzati feladatot átvállaló egyházi iskolák azonos mértékű anyagi támogatását;

5./hogy senkit -sem tanárt, sem szülőt, sem gyermeket- ne érjen erkölcsi vagy anyagi hátrány amiatt, hogy él a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvényben biztosított jogával.

CIVIL HÁTTÉR...

Új sorozatot indítunk útjára, amelyben riportokat olvashatnak Vörösvár azon polgáraival, akik valamilyen módon oktatják, tanítják Vörösvár tanuló vagy felnőtt lakosságát. Célunk, hogy minél többen ismerjék meg a vörösvári lehetőségeket és éljenek is velük. De azt is csak üdvözölni tudjuk, ha minél többen vállalkoznak arra, hogy itt a faluban tanfolyamot, szakkört indítsanak.

Nemcsak szabás-varrás...

Riport Temesvári Annával, aki szabás-varrás tanfolyamot tart a Napos Oldal Szociális Központban

-Hogyan jutott eszedbe, hogy szabás-varrás tanfolyamot indíts magyar szakos tanár létedre?

-Két okom is volt rá: egyrészt népművelő szakot is végeztem, és a szabás-varrás egyik népszerű területe a felnőttoktatásnak, másrészt kismama voltam, és szerettem volna magamnak valami értelmes elfoglaltságot találni az itthonlét idejére.

Persze korábban elvégeztem Budapetsen egy tanfolyamot, amely "papírt" is adott, de már kislány korom óta mindent kiszabtam és megvarrtam, ami a kezem ügyébe került - a nagymamám varrónő volt Szegeden.

-Honnan gondoltad, hogy Vörösváron lesz erre jelentkező?

-Sokszor hallottam kismamáktól -másokat még nem ismertem, akkoriban jöttem ide férjhez-, hogy itt ez a művelődési ház, s nincs olyan program, ami őket érdekelné.

A jelentkezés felülmúlta a várakozást. Hatvanan jelentkeztek, és mindjárt két tanfolyamot kellett indítani. Ez 1986-ban volt.

-Mint népművelőnek milyen lehetőséget kínált ez a tanfolyam?

-Magam sem gondoltam, hogy ilyen sokat. Ugyanis többen nemcsak arra vágytak, hogy megtanuljanak varrni, hanem hogy -főleg a kismamák- társaságban legyenek, hogy beszélgethessenek a gyereknevelésről (akkor nem voltak még kismama klubok), főzésről, öltözködésről. Szó esett a falu dolgairól. De én "belecsempészttem" könyvet, színházat, zenét, éppencsak elmesélve a magam élményeit. Amikor elkészöntünk a "tanév" elteltével, sokan ezt sajnálták leginkább: a kellemes klubhangulatot.

-Akkor ez már nyolc éve tart, még mindig akad érdeklődő?

Egy-egy év kihagyással -mert közben három

gyermekem született és tanítottam is- azóta is tartom a tanfolyamot, csak a helyszín változott. Most a Napos Oldal Szociális Központban vagyunk péntekenként, és annyi jelentkező most is volt, hogy kezdő majd haladó tanfolyamot is tartottunk. Úgy gondolom, ha a reklám időben eljut az érdeklődőkhöz, évente indíthatunk tanfolyamot.

-Úgy hallottam, most valami másra is készülsz.

-Igen -és remélem, ismét jól mérem fel az igényeket-, mert azoknak, akik már jártak tanfolyamra és varrnak, de néha szívesen kérnének tanácsot, megtanulnának újabb fogásokat, apró trükköket, hogy gyorsabb és könnyebb legyen az otthoni varrás, szabás-varrás klubot szervezünk.

Itt sokféle szolgáltatás várja őket:

A Burda számai kikölcsönözhetők, a szabáshoz és varráshoz szükséges eszközök használhatók, a legmodernebb varrógéppel ellasztikus és vastag anyagok is megvarrhatók, olyan kellékek is beszerezhetők majd, amelyek Vörösváron jelenleg még nem kaphatók. És végre klub lesz a szó valódi értelmében, ahova kikapcsolódni jöhetnek el az érdeklődők. A többi legyen meglepetés!

-Hol és mikor lehet jelentkezni?

-Szeptember 17-ig a kezdő szabás-varrás tanfolyamra, napközben, a fent említett Szociális Központban, a Rákóczi utcában.

A tanfolyam hallgatói egyben a klub tagjai is. A szabás-varrás klub október 1-én indul 17.30 órai kezdettel és szeptemberben folyamatosan lehet jelentkezni.

De szeptember 17-én 17 órakor szeretettel várók mindenkit, ahol további információkat is kaphatnak!

- tem -

HIRDESSZEN

AZ ÚJ PÍLISVÖRÖSVÁR MÁ-BAN!

Egész oldalas hirdetés:	4000 Ft
Fél oldalas hirdetés:	2000 Ft
Negyed oldal:	1000 Ft
Ennél kisebb hirdetések szavanként:	10 Ft

Az árak az ÁFÁ-t tartalmazzák!

EGY LEMONDÁS HÁTTERE

PÍLISVÖRÖSVÁR NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Vannak helyzetek, mikor az ember rádöbben, hogy tehetetlen, nincs igazi befolyása a történésekre, a feje felett torz erők mesterkednek. Ilyenkor - vérmérséklettől függően - lehet tovább harcolni, de lehet tisztességgel félreállni, teret engedve a vaskalaposoknak!

Magam az utóbbi módszert választom amikor bejelentem, hogy az év végével lemondok a Környezetvédelmi bizottság elnöki tisztéről, mivel mind a polgármester, mind a Hivatal lelketlenül, pusztán a jól fizetett zsoldos becsületességével állt a környezetvédelem helyi kérdéséhez.

Ami már elvállaltam erre az évre, szeretném tisztességgel bevégezni. Ehhez kérem segítségüket, és a jól fizetett, placról serkent profilk részéről kevesebb gáncsoskodást.

Nem kívánok tovább küzdeni azzal a Gazdálkodási és településfejlesztési bizottsági (GTB) irányvonallal, melyről régtől fogva az a véleményem, hogy grandiózus tervek és rögeszmék szövődékébe tévedt. Kifejezetten gondom van a polgármesterrel, mint testületi ülést levezető akarnokkal, mint az előterjesztések között kénye-kedve szerint válogató, a Szervezeti és Működési Szabályzatot egyénien értelmező, az információkon kuporgó, hol GTB-elnök, hol simán politikus-polgármester Botzhelm Istvánnal. A menedzserrel, aki elől menekülnek az emberek, aki egyre több ügyben merészel "kézi vezérléssel" dönteni a testület, és már sok esetben a saját frakció megkérdezése nélkül. Tény, hogy akik erőltették a megválasztását, nem állíthattak nála jobbat: be kell érniük vele a következő választásig.

Kérem, fogadják el ellehetetlenült helyzetemben tett lemondásomat a Környezetvédelmi bizottság elnöki székéből 1993. december 31-től, és gondoskodjanak megfelelő szamuráj-lelkületű utód kinevezéséről.

Megértésüket megköszönve

Pílisvörösvár, 1993. május 29.

Dr Baska Ferenc

GONDOLATOK MINDEN HÉTRE

Június 27-július 3.

"Aki csak egy pohár friss vizet is ad inna egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom - bizony mondom nektek: nem marad el jutalma."

/Máté evangéliuma 10.42./

Társadalmunk egyik divatos betegsége a GYES-betegség. A fiatal anyák ebben az atomjaira hullott világban elvesztik a lábuk alól a talajt. Nincs természetes közegük, társaságuk. Ezt tetézi sokszor, hogy férjük a megélhetés biztosítására éjt nappallá téve dolgozik. Ezek az asszonyok sokszor napokig nem tudnak kívül beszélgetni, nincs módjuk kitörni a gyerekek zárt világából. Ezen idegőrlő állapoton sokféle módon lehet segíteni. Fontosak a különféle klubok, foglalkozások, de mindennél lényegesebb az anyai hivatás megerősítése. Ebben sokat segít, ha szívükbe zárják Jézus fenti szavait. Hiszen azok a legkisebbek, akiknek innunk kell adni, nemcsak a messzi tájon élő éhező, számkivetett gyerekek, hanem sajátjaink is lehetnek. Ők is éheznek és szomjazzák az anyai szeretetet. És elsősorban őértük vagyunk felelősek. Bizony számon van tartva minden csepp víz, minden simogatás, amit gyermekeinknek adtunk, mert Jézusnak tettük ezt.

Július 4-10.

"Nézd, közeleg királyod, és békét hirdet min len népek!"

/Zakariás próféta 9.9-10./

A mi politikai élet egyik kulcsszava a béke. Egyre politikusok hivatásos ügynökei a békének. Mégis, ha körültekintünk a

világban, egyre nagyobb a káosz, egyre nagyobb a zűrzavar. A békének nyoma sincs.

Őlik egymást a nemzetek, különböző pártok, bűnözők és rendőrök, hivatásosak és besorozottak. Ki kényszerből, ki egy eszmétől hajtva, ki meg csak a pénzéért. Az emberek között nincs béke. Éppen ezért nagyon fontos Zakariás próféta üzenete. De hogyan értsük ezt? Jézus korában a zsidók olyan Messiást vártak, aki megszabadítja őket a római fennhatóság alól. Ilyen békét kívántak. Jézus viszont egészen más értelemben beszél a békéről. Búcsúbeszédében így szólt az apostolokhoz: Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Nem úgy, amint a világ adja. /Jn. 14.27/ E békének nem a fegyverek hallgatása az alapja, hanem Isten közelsége. Ezt a békét nem lehet szervezetekkel kiharcolni, hanem szívünk megtisztításával Isten kegyelmeként költözik belénk. Aki birtokolja ezt, attól viszont fegyverrel sem lehet elvenni. Imádkozzunk mi is ezért a békéért, mert boldogok a békességesek, mert ők Isten fiai.

Július 11-17.

"Maga a természet is sóvárogva várja Isten fiainak megnyilatkozását."

/Római levél 8.19./

A minap fiam megkérdezte, mi az, hogy hasznos állat. A választ nehéz volt megadni rá. Rádöbrentett, hogy csak a magunk szempontjai szerint osztályozunk. Ahogy önző érdekünk diktálja. Így lettek hasznos állatok és kártevők, gyomok és hasznos növények. Pedig mindegyik csak élni akar. Az ember viszont saját érdekei védelmében egyeseket kiemel, míg másokat kipusztítással fenyeget. Csak a régi olvasókönyv meséjében él az a favágó, aki megkegyelmezett egy fának, mert fészek volt rajta. Ma a gazdasági érdek mindennek utat enged. Ha gondosan végigmegyünk e gondolatsoron, kiderül, hogy sokkal inkább az elmúlt fél évszázad nagy ideológiáira hasonlít, mint a kereszténységre. Ha gondosan olvassuk a teremtés történetét, kiderül, hogy Isten azért helyezte a Paradicsomba az embert, hogy gondozza. Az itt előforduló uralkodás szó az Isten gondviselő uralkodásával rokon. A természet pont ezt várja tőlünk. Az alázatos lehajolást hozzá, a lemondást. Jézus is lemondott isteni mivoltáról, hogy megválthasson bennünket. Nekünk is le kell mondanunk sok mindenről, hogy megőrizzük, megváltsuk a természetet. Az igazi környezetvédelem csak így alakulhat ki.

Július 18-24.

"Gyengeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell imádkozni."

/Római levél 8.26./

Bizonyára mindannyian tapasztaltuk, hogy szorult helyzetben nem jut eszünkbe az imádság. Ehelyett elcifrázunk, vagy hallgatunk. Perlekedünk az Istennel, az étellel, de nem jut eszünkbe, hogy imádkozzunk. Vagy ha mégis, akkor csak pár botladozó szóra telik. Ezen el is keseredhetnénk, ilyen hitetlenek vagyunk?! De Pál apostol ennél sokkal jobban ismeri az emberi lélek, az Isten titkait. Tudja, hogy Isten lelke akkor is imádkozik bennünk, amikor kifogy a szánkról a szó, kiürül a szívünk. Nincs miért aggódnunk. Isten minden gyengeségünkkel együtt váltott meg. Egy mondás szerint a sziklás vizekre érve a csónakos két dolgot tehet: vagy a parton végigvonszolja a csónakját, amíg nyugodtabb vizekre nem ér, vagy megvárja az áradást, amikor messze a sziklák fölött tovasiklik. A Lélek mindig ez utóbbit választja.

Július 25-31.

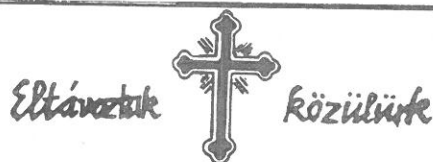
"Adj szolgádnak éber szívet, hogy meg tudja különböztetni a jót és a rosszat!"

/Királyok I. könyve 3.9/

A mai filmeket nézve, könyveket olvasva igen könnyű eldönteni, ki a jó, és ki a rossz. A helyzetek egyértelműek, az emberek könnyen értékelhetőek. Nincsenek kibogozhatatlan szituációk, ellentmondásos

személyiségek. Ha viszont a minket körülvevő valóságra gondolunk, minden kusza. A legtöbb embert nem tudjuk abszolút biztonsággal egyik helyzetbe sem sorolni. Nem látunk át indítékain, szándékain. Gyümölcsseiről ismerjük fel a fát, mondja Jézus. Igen ám, de metszeni még rügyfakadás előtt kell, amikor még híre-hamva sincs a gyümölcsnek. Sokszor egy-egy embert olyankor kell megítélni, amikor még nem látszik, hogy tetteinek mik a következményei. Ilyenkor nem segíthet más, csak az Istentől kért bölcsesség. Az az adomány, amikor Isten szemével pillanthatunk meg egy embert, egy helyzetet. Márpedig a helyes megítéléshez ez nélkülözhetetlen. Nem elég csak az ész okossága, a szív bölcsessége vezet az igazán helyes úton.

Ujházy András

Hajdú József /58/ - Boros Mária férje
Budapest, VIII. Nefelejcs u. 15.

Kohlhoffer Mária /70/ - Weisz György fel.
Piliscsabai u. 48.

Altbäcker Teréz /78/ Mérai Márton özvegye
Szent Erzsébet u. 24.

Miereisz János /45/ - Rahoviczki Franciska
férje
Attila u. 12.

Pillér Márton /50/ - Varga Terézia férje
Dobó u. 108.

Gál Emma /89/ - Nick István özvegye
Esztergom, Kenderesi u. 20/A

Nagy Nándor /84/ - Lieb Katalin férje
Szabadság u. 57.

Iflinger Márta /40/ Tagscherer Lőrinc özv.
Rózsa u. 11.

Karádi József /74/ - Kitzel Mária férje
Kisfaludy u. 26.

Bakonyi Lajos /88/ - Rosner Józsa özvegye
Bp. VI. Podmaniczky u. 89.

Czink István /37/ Weiszer Ibolya férje
Tövis u. 2.

Müller János /73/ - Kreiszl Katalin özvegye
Akácfa u. 34.

Krupp Mátyásné /74/ sz.:Feldhoffer Erzsébet
Fő u. 103.

Peller Ferenc /58/ - Pekó Anna férje
Kossuth u. 38.

Nick Terézia /72/ - Mirk József özvegye
Fő út 96.

Ludvig István /82/ - Nick katalin férje
Szent Erzsébet u. 21.

"A DOLGOK BELÜL TÖRTÉNNEK, S AMI KÍVÜL VAN; AZ CSAK ESEMÉNY"

Buddha ígéje -bizonyítva a magyar nyelv értelmezési sokrétűségét- a társadalom-biztosítási önkormányzati választások apropóján jutott eszembe. A tisztelt olvasót szeretném megnyugtatni, több oknál fogva nem vallásfilozófiai értekezést akarok írni.

Rátérve a lényegre, az utóbbi időben volt szerencsém több esetben hallani különböző helyeken szereplő politikusainktól a helyi társadalmi viszonyokat minősítő megállapításokat - és van szerencsém bizonyos gyakorlati politikai megnyilvánulásokat érzékelni, amelyek azt a látszatot keltik bennem, hogy időnként a szavak és a tettek egysége hibádzik nálunk. Mert ugyebár annyit már tanultunk az elmúlt negyven év alatt, hogy amiről nem beszélünk, az attól még létezik.

Amennyiben az országos TB választások tapasztalatairól kellene írnom, az unokám szavaival élve azt mondanám: OKE volt, természetesen azzal, hogy ki-ki a maga tanulságát levonhatta belőle. Viszátérve azonban szűkebb pátriánkhoz, talán ezen népi kifejezéssel élnék: az egyik szemem sírt, a másik nevetett. Essünk túl először a nehezen. Lehet, hogy a gerontológia (öregedéstan) körébe tartozik, de képtelen vagyok tiszta logikával felfogni, hogy például milyen kategóriába lehet sorolni a polgármester részéről egymás után elkövetett hibákat: hogy még az egyenlőség látszatát sem adom meg a választási küzdelemben résztvevők számára és leszedetem az MSZOSZ plakátokat a Kultúrházban. Kérdés az is, hogyan kerülhetett a Munkástanácsok plakátja május 18-án, a választási törvényt semmibe véve a *Községháza kapujára*?

Szeretném felidézni, hogy írásaimban többször is jeleztem különböző konkrét megnyilvánulások felvetésénél, amit a mostani tény is alátámaszt - hatalmi arrogancia jeleit tapasztaljuk, és ez a helyi társadalmi viszonyok stabilitását veszélyezteti.

A gondjaink mellett végül az érzékelhető helyi történelmi változásokról is szólnunk kell. A választásban résztvevők száma megközelítette az országos átlagot, s ez volt az egyik döntő sikere a helyi állampolgárok érettségének, józan ítélőképességének. Az országos átlag szerinti rangsor alakult ki az első két helyen: az MSZOSZ mindkét bizottságban első lett, a második a Munkástanácsok, lényegesen lemaradva. Nem értek egyet azokkal a véleményekkel,

amelyek párhuzamot vontak a választási küzdelemben tapasztalt politikai megkülönböztetések és az MSZOSZ, az országotól eltérő, alacsonyabb arányú győzelme között. Anélkül, hogy bárkit megsértenék, ki merem jelenteni, hogy ma a helyi porondon nincs olyan karizmatikus személyiség, akinek hívó szavára tömegek sorakoznának fel. Természetesen arra fel kell készülnünk, hogy mivel a helyi társadalmi struktúra igen szétagolt -pártok melletti megosztottság, civil szerveződések törésvonalai, vallási és etnikai tényezők, Budapest közelsége és az országos politika alakulása-, még sok nehéz percet élünk majd meg.

Az egyik ismert politológus a következőkben határozta meg a politikai elit egy részének magatartását: "Sokan az új elitből úgy érzik, az előző rendszer évtizedeket lopott el az ő életükből, s most úgy vélik, jogosan szerzik vissza ebből, amit tudnak. A szpáhi szindróma -a török uralom idején a szpáhik a lehető legrövidebb időn belül a legalaposabban akarták kirabolni a nekik juttatott földet- ma sajnos ez jellemzője társadalmunknak.

- sz. f. -

APRÓHIRDETÉS

REDŐNY, RELUXA

Braun, Pilisvörösvár, Pacsirta u.19.

Tel.:330-241

DIE GESCHICHTE DER FAMILIE FETTER

1982 wandte ich mich an das Institut für europäische Ethnologie an der Universität Marburg mit folgender Bitte: "Ich schreibe einen Aufsatz mit dem Titel: Die Geschichte und Volkskunde der Gemeinde Werischwar/Pilisvörösvár, dazu hätte ich verschiedene Informationen nötig. Meine Ahnen stammen aus Schramberg /Baden-Württemberg, nicht weit vom Rhein. Mein Stammvater hieß Christian Vötter /oder Fetter/. Er ist ganz jung nach Ungarn, bzw. nach Werischwar gekommen."

Daß mein Urahn wirklich aus Schramberg abtsammt, das gelang mir aus dem folgenden Werner Hacker Buch zur Kenntnis: "Auswanderer vom Oberen Neckar nach Südosteuropa im 18. Jahrhundert". An der Seite 210 fand ich das folgende Verzeichnis: 2690. Vetter Christian Schramberg, "der vor

20 J nach U gezogen, soll mit seinem Regiment von den Türken gleich im ersten Jahr niedergehauen sein." -Schram APR 3:273. An der rechten Seite des Verzeichnisses stehen die folgenden Zahlen: /um 1689/ /U/ 12.10.1709.

Die Universität Marburg sandte meinen Brief nach Schramberg wo er dem Heimatforscher Alfons Brauchle aushändigte wurde. Von nun an übergebe ich ihm /dem gewesenen Schuldirektor in Hardt/ das Wort, der die Vergangenheit der Stadt Schramberg und auch der Gemeinde Hardt aufgearbeitet hatte.

"Das Schreiben von Michael Fogarasy/Fetter erregte natürlich mein Interesse als Familien- und Heimatforscher. Ich holte sofort meinen Ordner "Schramberger Familien" und hier stand beim Jahrgang 1667: "Geboren am 25. November 1667 Christian Fetter, Sohn des Johann Vetter und der Magdalena Hasin". Weiteres Suchen ergab: Hans/Johann/ Vetter hatte in erster Ehe am 26. Januar 1644 Barbara Künstler /wohl: Künzler: in Schramberg geheiratet. Sie stammte von Hornberg. Aus der Ehe gingen vier Söhne hervor, Adam, Matthias, Franz und Jakob. Nach dem Tod seiner Frau heiratete Hans Vetter 1666 die Magdalena Haas aus Tennenbronn."

Aus dieser Ehe hatte Vetter nur den bereits genannten Sohn Christian. Als Wohnplatz der Familie wurde im Ehebuch aufgeführt: "Auf dem Einbrandt"; gemeint ist der "Hoche oder Hintere Imbrand". Die Herrschaft hat diesen ganz öd und "wüst gelegenen Hof" dem Hans Vetter verkauft. Die Familie Fetter taucht in Schramberg erstmals 1619 mit Matthäus Vetter in den Frongeldlisten des Stabs Schramberg auf. Das war der Vater des Hans. Warum Christian Vetter schon 1689 als Auswanderer aus Schwaben genannt wird, das erklärt ein Teilungsvertrag. "Weil Christian Vetter schon vor 20 Jahren mit seinem Regiment in Ungarn gegen die Türken eingesetzt war, hat man so viel Nachricht gehört, daß sein Regiment niedergehauen worden sei." Darum haben seine Stiefgeschwister im Waisenbuch aufgezeichnetes Vermögen untereinander verteilt. Wenn aber Christian Vetter aus Ungarn zurückkommt, wird er von der Erbe /37 Gulden und 25 Kreuzer/ seinen Teil von den Geschwistern zurückbekommen."

"Danach kam also Christian Vetter nicht mit einem der sogenannten Schwabenzüge nach Ungarn, sondern er kämpfte als Soldat im österreichischen Heer gegen die Türken in Ungarn. Man kann es

annehmen, daß er bei der Eroberung von Ofen 1686 dabei gewesen war. In einer Schlacht gegen die Türken verwundet, blieb er wohl in Ungarn hängen. Spätestens 1689 heiratete er eine Elisabetha, deren Mädchenname nicht bekannt ist, und siedelte sich 1689 in Werischwar an."

Soweit von Alfons Brauchle.

Christian Vetter /oder Vötter/ ist einer der ersten Deutschen, die sich nach der Befreiung Ungarns von der Türkenherrschaft hier in Werischwar niedergelassen haben. In der ersten Einwohnerliste von Werischwar aus 1696 ist er der erste der 66 Bewohner. Nach Beschäftigung war er Maurer und ihn hat man zum ersten Richter des Dorfes gewählt.

/Fortsetzung folgt/
Michael Fogarasy/Fetter

A VÁSÁR TÉRI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA HÍREI

Szülők, gyermekek bálja a Vásár téri iskolában

Május 21-én egy tanévet záró, a Gyermeknaphoz kapcsolódó, vidám irodalmi műsorral egybekötött bált rendeztünk, melyen szülők, gyermekek, hozzátartozók és az iskola pedagógusai vettek részt.

A ragyogó időjárás kedvezett a szabadban megrendezett eseménynek. Vidám, hangulatos estét töltött együtt a mintegy ötszáz résztvevő. A bál sikeréhez nagymértékben hozzájárult a szülőknek, vállalkozóknak, kereskedőknek az a sok-sok ajándéka, melyeket tombolaként sorsoltunk ki. Az adományozók a következők voltak: Bartlné Nagy Ágnes butikja, Mátrai üveges, Szabó István boltja, Szamos marcipán, Fetter

Andrásné kötő, Krupp István, Szintai papír-írószersz, Fetter György fodrászat-kozmetika, Ékszerbolt, kerékpárcentrum, Rusz Péter családja, Farda család, Falics család, Marika fotó-Kriszta videó, Gilde étterem, kerék butik, Havas butik, Krivinger család, Breier-Hasenfratz /Kakadu Gmk/, Halmschlager vendéglő, Müller papírlerakat, Hidasi bolt, Schreck kárpitos, Sztinka-Mirk lerakat, Tóth József boltja, Profi lakásfelszerelés, Bababolt, Varázskő, Strack Józsefné Emfi boltja, Teri virágbolt, Pataki élelmiszer, Tagscherer Györgyné, Hirtling Istvánné fodrászata, Kókai ruhadiszkont, Kókainé vegyesbolt, Siklósi Gáborné, Gechter János videotéka, gumijavító, Wippelhauser cukrász, Babylon, Ceglédi papírbolt, Terranova, Kontra minimarket, Könyvesbolt, Babra Lüszi, Pellerné /könyvek/. Néhány adományozó nem kívánta nevét nyilvánosságra hozni.

Köszönet illeti azokat a szülőket, akik a szervezésben, bonyolításban sokat segítettek.

A helyi elektromos művek hozzájárulásként reflektorokat szereltek fel. Az asztalokat, padokat a Halastó kemping térítés nélkül bocsátotta rendelkezésünkre. A színpadot Wenczl Józseftől, a Kultúrház igazgatójától kaptuk, és Strack József szállította.

A jó hangulat megteremtésében nagy szerepe volt a kitűnően zenélő SWING zenekarnak, akik játékukat ajánlották fel az iskolának. Mindannyiuknak köszönetet mondunk az önzetlen segítségért.

A bálnak rövid ideig vendége volt az éppen községünkben tartózkodó gröbenzelli polgármester.

Belépődíjat nem szedtünk, de pénzadományokat elfogadtunk. A bál teljes bevételével az iskola udvarának rendbehozatalához szeretnénk hozzájárulni.

Sebestyén Sándorné
/Szülők közössége/

A szaktárgyi versenyek győztes tanulói az 1992/93-as tanévben:

Próza-mondó:

3-4.o. Tóth Ildikó
5-6.o. Botzheim Gábor
7-8.o. Metzler Tamás

Kazinczy:

3-4.o. Lehrer Anita
5-6.o. Bihari Hajnalka
7-8.o. Mészáros Béla

Környezetismeret:

3.o. Ceglédi Barbara
4.o. Dandó Ákos

Földrajz:

5.o. Hirtling Erika
6.o. Czinkán Zsolt
7.o. Füredi Zoltán
8.o. Diószegi Ágnes

Biológia:

5.o. Schuck Péter
6.o. Rusz Péter
7.o. Harmat Mária
8.o. Pálkás Rita

Német nyelv:

3.o. Schweighardt Péter
4.o. Lehrer Anita
5.o. Oleár Noémi
6.o. Steckl Rita
7.o. Füredi Zoltán
8.o. Koczor Miklós

Matematika:

3.o. Dalosi Krisztina
4.o. Szabó Árpád
5.o. Wenczl Zsuzsa
6.o. Czinkán Zsolt
7.o. Dajka Gábor
8.o. Karádi Viktor

Matematika /Zrínyi I./:

3.o. Tóth Gabriella
4.o. Engert Ildikó
5.o. Krasznai Krisztián
6.o. Czinkán Zsolt
7.o. Stéhli György
8.o. Pekó György

Matematika /Varga T./:

6.o. Czinkán Zsolt
7.o. Füredi Zoltán
Matematika /alapítv./:
7.o. Dajka Gábor
8.o. Karádi Viktor

Anyanyelv:

3.o. Szulitka Katalin
4.o. Peller Marianna
6.o. Horváth Brigitta
7.o. Füredi Zoltán
8.o. Kilencz Andrea

Versmondó:

3-4.o. Bogár Ágnes
5-6.o. Böjtös Ibolya
7-8.o. Mészáros Béla

Fizika:

6.o. Balog Dániel
7.o. Szauder Gyula
8.o. Bacher Gábor

Kémia:

7.o. Füredi Zoltán
8.o. Bacher Gábor

Rajz:

5.o. Prekler Péter
6.o. Gál András
7.o. Csillag Sándor
8.o. Mravinác Dóra

Ének:

5.o. Tagscherer Ibolya
6.o. Böjtös Ibolya
Földesi Mária
7.o. Fetter Tamás
Botzheim Barbara
8.o. Mravinác Dóra
Sebestyén Csaba

Torna:

5.o. Wenczl Zsuzsa
Viola Zsolt
6.o. Turek Adrienn
Dalosi Ágnes
Molnár Dániel
7.o. Majnek Éva
Szabó Tamás
Altbäcker István
8.o. Bruckner Kati
Hasenfratz Edina
Havas Zsuzsa
Izsák Erzsébet
Klinger Zoltán
Pekó György
Szabó István

A körzeti versenyeken eredményesen szerepelt tanulók névsora:

Körzeti versmondó:

Mészáros Béla /8.f/ I. helyezett

Körzeti Kazinczy:

Bihari Hajnalka /6.b/ II. helyezett
Mészáros Béla /8.f/ III. helyezett

Körzeti "Nyelvünkben élünk":

Orbán Tímea /8.a/ II. helyezett
Megyei Zrínyi Ilona matematika:
Czinkán Zsolt /6.a/ IV. helyezett

Körzeti német:

Koczor Miklós /8.f/ III. helyezett

Megyei német:

Ay Krisztina /8.f/ IV. helyezett
Koczor Miklós /8.f/ V. helyezett

Körzeti asztalitenisz:

Hopotoszky László /8.c/ I. helyezett

Körzeti Ifjúsági Vöröskereszt:

A csapat tagjai: Farkas Dóra /7.e/, Hasenfratz Edina /8.c/, Mravinác Dóra /8.c/, Jakab Szilvia /7.e/, Oleár Bernadett /7.a/. I. helyezés.

A TEMPLOM TÉRI ÁLTALÁNOS ISKOLA HÍREI

A szaktárgyi versenyek győztes tanulói az 1992/93-as tanévben:

Német nyelv:	Kazinczy:
5.o. Brandhuber Edit	5.o. Breier Georgina
Nyíró Terézia	6.o. Nyíró Veronika
6.o. Strack Bernadett	7-8.o. Krupp Adél
7.o. Chikán Emese	Nagy Szilvia
8.o. Magyarics Éva	Nyelvünkben élünk:
Matematika:	8.o. Krupp Adél
3.o. Huber Dániel	Helyesírási:
4.o. Simon Márton	3.o. Juhász Tibor
Bányai Dániel	Papp Gábor
Sax Judit	4.o. Feldhoffer Zsuzsa
7.o. Perlaky Szilvia	5-6.o. Manhertz Orsolya
8.o. Sörös Beáta	7-8.o. Bogár Krisztina
Kémia:	Chikán Emese
7.o. Bogár Krisztina	Bruckner Kriszti
8.o. Majnek Zoltán	Nyelvtan:
Biológia:	4.o. Bilau Csaba
7.o. Bogár Krisztina	Szavalóverseny:
8.o. Majnek Zoltán	3.o. Nagy Andrea
Földrajz:	4.o. Kővári Zsuzsanna
8.o. Mogyorósi Andrea	Különdíj: Németh
Próзамondó:	Zoltán
4.o. Perjési Csaba	

A körzeti versenyeken eredményesen szerepelt tanulók:

Földrajz: Bogár Krisztina /7.f/ III. helyezett
Nyelvünkben élünk: Krupp Adél /8.a/ VI. helyezett

Biológia: Majnek Zoltán /8.b/ VII. helyezett
A Fényképezés a vizuális nevelés
szolgálatában Alapítvány országos
fotópályázatának eredménye:
az iskola fotósakköre országos III. helyezést
ért el.

FUTASULI a Pest megyei Kereskedők Szövetségének támogatásával

Győztesek:

1-2.o. Simon Nóra, Kovács Péter
3-4.o. Velencei Zsuzsa, Preszl Tibor
5-6.o. Kozek Emese, Schreck Zoltán
7-8.o. Weisz Katalin, Tagscherer Zoltán
Osztályok közötti összesített eredmény:

1-2.o. a 2.z osztály
3-4.o. a 4.c osztály
5-6.o. a 6.a osztály
7-8.o. a 7.f osztály.

A díjakat Melegh Imre, a Futasuli szponzora
adta át.

Az iskolai Sportbajnokság végeredménye:

5-6.o.: a 6.a osztály 590 ponttal
7-8.o.: a 7.f osztály 560 ponttal.

HIRDETÉS

GÁZKÉSZÜLÉKEK javítása és karbantartása.

Ujvári István
2083 Solymár,
Vasút u. 28.

SPORT

LABDARÚGÁS

Május 23.

Üllő - PSC /felnőtt/ 3 : 3

Csapatunk végig fölényben játszott, de
sajnos, több gólhelyzetet elpuskázott.

Góllövők: Lukács, Stocker, Eperjesi.

Iók: Lukács, Horváth.

Üllő - PSC /ifi/ 0 : 3

Jó játékkal biztos győzelmet arattunk a
sereghajtó üllőiek ellen.

Góllövők: Kovács, Fazekas, Gröschl.

Iók: Fogarasi, Gröschl, Húj, Mirk.

Május 30.

PSC - Pilis /felnőtt/ 4 : 0

A négyszáz néző előtt lejátszott mérkőzésen a
vörösvári csapat végig irányította a játékot, és
ilyen arányban is megérdemelten győzött.

Góllövők: Eperjesi, Pfeiffer, Horváth.

Iók: az egész hazai csapat.

PSC - Pilis /ifi/ 2 : 1

Végig kemény küzdelem folyt a pályán a
győzelemért, ez szerencsére a mi
csapatunknak sikerült.

Góllövők: Kovács, Húj.

Iók: Húj, Gröschl, Bakti.

Június 6.

Ráckeve - PSC /felnőtt/ 1 : 2

Kemény küzdelemben szerencsés győzelem
született.

Góllövők: Szöllősi, Lukács.

Iók: Wohl, Lukács, Gréger.

**Az ifi mérkőzés elmaradt, mert a ráckevei
csapat nem állt ki ellenünk.** A mérkőzés
elmaradása folytán a versenykiírás alapján 3
: 0-ás gólkülönbséggel csapatunk kapta a két
pontot.

Június 9. szerda

Tápiószentmárton - PSC /felnőtt/ 1 : 1

Igazságos döntetlen eredmény született ezen
a mérkőzésen.

Góllövő: Eperjesi.

Tápiószentmárton - PSC /ifi/ 0 : 1

Értékes győzelmet szereztünk, ezzel a bajnokságot is eldöntöttük a javunkra.

Góllövő: Bakti.

Iók: Bakti, Bogár, Húj.

Június 13.

PSC - Bugyi /felnőtt/ 4 : 1

A négyszáz nézőt vonzó mérkőzésen csapatunk magabiztos játékkal fölényesen győzött a kiállítás miatt tíz főre csökkent vendégek ellen.

Góllövők: Stocker /2/, Eperjesi, Horváth.

PSC - Bugyi /ifi/ 4 : 0

Csapatunk bajnokhoz méltóan játszott ezen a mérkőzésen. Ilyen arányban is megérdemelten győzött.

Góllövők: Gröschl /2/, Fazekas /2/.

Remekül sikerült a focitavas a PSC házatáján...

Az őszi gyenge szerepléssel ellentétben a tavaszi szereplés ragyogóan sikerült csapatainknak.

Felnőtt csapatunk most 23 pontot szerzett, ehhez jön az őszi 13 pont. **Igy 36 ponttal, 48:43-as gólkülönbséggel a harmadik helyet szereztük meg.** Mindössze jobb gólarányával áll a második helyen a Nagykáta csapata, szintén 36 ponttal. A bajnok a Kartal csapata, 38 ponttal. Góljainkat a következő játékosok lőtték: Stocker /14/, Eperjesi /11/, Lukács /8/, Bélik /4/, Debre /3/, Horváth /3/, Szöllősi /2/, Ulicsnyik /1/, Pfeiffer /1/, Trizna /1/, Stribik /1/.

A csapattól eligazoltak: Debre Péter /Esztergom/, Szép Zoltán /Pilisszentiván-kölcsonadva/, Vaszlavik Pál /Pilisszántó/.

Az első csapat játékosai: Gergely Károly, Wippelhauser András, Propszt Attila, Gioringán Aurél, Bélik Gábor, Ács János, Eperjesi Tamás, Lukács László, Stocker Zoltán, Trizna Attila, Stribik Ferenc, Wohl Zoltán, Pfeiffer Zsolt, Horváth Gábor, Szöllősi László, Gréger József, Schuck György, Puskás Csaba, Tóth Iván, Majnek Pál.

A csapat célja a következő évi bajnokságban az élen végezni és az NB-III. osztályba kerülni. Ehhez minden anyagi feltétel biztosítva van. Sajnos, a legnagyobb problémánk a tartalékpálya hiánya. Szeretnénk egy területet kapni, ahol legalább egy földes pályát ki tudnánk alakítani. Terveink közt szerepel az öltözőépület bővítése, hogy még több fiatal tudjunk foglalkoztatni.

IFI csapatunk harmadszor nyerte meg egymás után a bajnokságot a megyei I.

osztályban. Ezt a bravúrt eddig még egyetlen megyei csapatnak sem sikerült elérnie. 30 mérkőzésből 23 győzelem, 6 döntetlen és 1 vereség a mérlegünk. Gólkülönbségünk 88:17, pontjaink száma 52.

Góljainkat a következő játékosok lőtték: Kovács /22/, Fazekas /22/, Bakti /17/, Gröschl /9/, Gosztola /6/, Ulicsnyik /4/, Mirk /4/, Wenczel /3/, Húj /1/.

A játékosok névsora: Majnek Pál, Fogarasi Gábor, Szőnyi Balázs, Riczy Emil, Húj István, Gosztola István, Gosztola Gyula, Bakti József, Mirk István, Ulicsnyik Zoltán, Bogár István, Kovács István, Fazekas Csaba, Gröschl Tamás, Wenczel Attila, Fodor Attila.

A serdülő csapatból felkerültek: Tagscherer Csaba, Galacs Gábor, Varga Balázs, Mirk József, Dusnoki Zoltán.

Eltávoztak a csapatból: Holecz Róbert /FTC/, Bergendy László és Bergendy Gábor /Solymár/, Vojczek Károly /Dorog/.

Célunk: A kiöregedő és az első csapat keretéhez kerülő játékosok helyére a serdülő csapatból felvinni a játékosokat, s a következő bajnokságban is jól szerepelni.

Serdülő csapatunk a budai körzeti bajnokságban szerepel. Teljesítménye közepesnek mondható, hiszen 16 csapatból a 9. helyen végeztek. Nagyon megfiatalodott csapatunk, több játékos az ifi kerethez került, helyükre tehetséges, de még fiatal gyerekek kerültek.

Tagjai: Tasnádi Tamás, Bellovits István, Zsila Gergely, Vági Andor /kapusok/;

Schuck Tamás, Juhász Ádám, Blind László, Breier Gábor, Breier László, Mirk József, Mirk István, Müller Péter, Hopotoszky László, Krupp Norbert, Vogyeráczy József, Bellovits Gergely, Tagscherer Csaba, Bogár István, Galacs Gábor, Dusnoki Zoltán, Szabó István, Mogyorósi Péter, Czikán Zsolt, Spannberger Viktor, Rádler Gábor, Marlok Attila, Fazekas Tamás, Varga Balázs, Rácz László,

Ezen kívül van még egy fiatalabb előkészítő csapatunk, amely 30 főből áll. Ezekkel Hamar István segítőm foglalkozik, heti két alkalommal.

Célunk: Minél több labdarúgót nevelni községünk gyerekeiből. Rendszerességre és egészséges életmódra tanítani őket.

Ehhez lenne szükségünk a tartalékpálya megépítésére és az öltözők bővítésére, hogy még intenzívebben tudjunk foglalkozni a gyerekekkel.

A felnőtt csapat edzője Gergely Károly, az ifi és serdülő csapatok edzője Steckl János, segítői Hopotoszky László és Hamar István.

Összeállította:

Steckl János

PILISTEX

MINDENT EGY HELYEN!

Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmek, egyéb méterárak, kellékek,

FESTÉKEK

napi és tartós élelmiszercikkek,
háztartási vegyiárak **NAGY VÁLASZTÉKBAN!**

SINGER varrógépek,
BURDA szabásminták!

Viszonteledóknak, készítőknak
nagykereskedelmi áron minden, ami textília!

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 30-372 és 30-369.

*

PILISTEX

*

Már festék is !

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a **PILISTEX**

megnyitotta festék üzletét.

Iparosoknak nagykereskedelmi áron (-10 %) árusítunk.

Új Pilisvörösvár
közéleti folyóirat

Felelős szerkesztő és kiadó: Steckl Anna. - Szerkesztők: Váradi Mónika Mária, dr. Baska Ferenc, Gromon István, Krupp László, Szabó Ferenc. - Cím: 2085 Pilisvörösvár, Kálvária u. 8. - Fogadóóra: péntek 17-18 h. - Lapzárta: minden hónap 10-én. - Lapunk megvásárolható: Havas trafik, Kávéház, Büfé, Áprili cipőbolt, Krausz terménybolt, újságárus, Szam italbolt, Ludvig virágüzlet, orvosi rendelő, patika, Szmekek trafik, könyvtár, Szivek élelmiszerbolt, Margit minimarket, Pillér élelmiszerbolt, Eperjesi utcai vegyesbolt. Nyomás és kötés a NEOTIPP BT-ben készült

1025 Budapest, Vöröstorony lejtő 5. - Felelős vezető: dr. NASZÁLYI GÁBOR